

Más problémát okoz az on-line hozzáférhetőség igénye. Ez ugyanis megszünteti azt, hogy a könyvtári dokumentumok címleírási adatainak közvetlen hozzáférése tárolókban kell lenniük. A tárolóképeség hátránya miatt azonban egy bizonyos nagyságrenden felüli könyvtár "gépi katalógizálása" már nem lehetséges. A BSC-nél alkalmazott technika esetében kb. félmillió könyvtári egység az, amely ilyen módszerrel katalógizálható.

/Aslib Proceedings, 26.k. 5.sz. 1974.máj. p.189-209./

Gépi-olvasás Nyugat-Európában

Nyugat-európai információs szakértők konferenciáját rendezte meg a British Council, a British Library és a Library Association Banburyben, a gépi olvasás tárgyköréből. Ez a konferencia a harmadik, annak az igen sikeres sorozatnak a keretében, amely az európai MARC tagországok specialistái könyvtárgépesítési együttműködését szolgálja.

A konferencia első napján Franciaország, Nyugat-Németország, a skandináv államok, Olaszország, Belgium és az Egyesült Királyság szakértői számoltak be az országaikban kialakult általános nézetekről. A felszólalások általános képe az országos, integrált, on-line rendszerű információs hálózatok tervezésének előretörését mutatta.

A második napon három fontos beszámolót tartottak, amelyek a MARC fő nemzetközi szabványosítási problémáival foglalkoztak. Ezeket a British Library kutatási és fejlesztési osztályának munkatársai terjesztették elő. Közülük D. AUSTIN hangsúlyozta a fejlődés hiányát a tárgykörök egységes felfogásának szabványosításában, de a jövőre vonatkoztatva reményét fejezte ki. R. COWARD kritikai megjegyzésekkel illetve a gépi formátumok szabványosításának programját, M. GORMANN viszont már derűlátóbban nyilatkozott a bibliográfiai szabványosítás helyzetéről a Párizsi Megállapodás óta eltelt időben. Egyben ismertette azokat az elveket is, melyeket az 1974 május végi helsinki ISO konferencián terjesztettek elő.

A szabványosítási kérdések vitája olyan sikeres volt, hogy a harmadik napon eredetileg nem tervezett előadásokat állítottak be. Dr. KOHL a karakter-készletek szabványosításáról. M. PONCET a gépi rendszerek forrásoldali adatszerkezetéről és GORMANN a file kialakítás, szervezés alapelveiről beszélt. A konferencia ezek után három munkacsoportra oszlott, amelyek a bibliográfiai adatok és leírás

szabványosításával, a gépi formátumok szabványosításával, illetve a MARC hálózatok tervezésével foglalkoztak.

A záróközlemény megelégedéssel összegezte azt a fejlődést, amelyet az 1971-es nyugat-berlini nemzetközi szeminárium óta a géppel olvasható bibliográfiai információk nemzetközi cseréjében elértek. Jelenleg Nyugat-Európa legtöbb országában működnek olyan intézmények, melyek ezeket az információkat tartalmazó publikációkat gépi adathordozókra is rögzítik és ebben a formában is forgalmazzák. Fejlődés mutatkozik a gépi adathordozók formájának és tartalmának nemzetközi egységesítésében is.

A hatékonyság továbbfejlesztése érdekében a konferencia a következőket javasolja.

Olyan helyzetet kell teremteni, amelyben az információk maximális mennyisége kerülhet nemzetközi cserére, de ugyanakkor nem sérti az előállítók érdekeit. Ebből a szempontból állandó nemzetközi szervezet létrehozását tartják szükségesnek.

A lehető legrövidebb időn belül tanulmányt kell készíteni a géppel olvasható bibliográfiai információk előállításának és cseréjének leghatékonyabb szervezeti formáira, finansiális és működési problémáinak megoldására. A tanulmány foglalkozzon:

a már létező nemzetközi hálózatok gazdaságos felhasználásának kérdéseivel;

az egyes országokban kialakult, a bibliográfiai információk gépi adathordozókon való átvételével és terjesztésével foglalkozó intézmények hálózatának vizsgálatával;

a nemzetközi hálózatban együttműködő résztvevőktől igényelt anyagi támogatással;

a felhasználhatóság feltételeivel /beleértve a copy-right kérdést és az árpolitikát is/;

a részvétel normatív előírásaival, ideértve a vonatkozó szabványokat, valamint a szabványosítás, együttműködés és kapcsolatteremtés fejlesztésének eszközeit;

az egyéb nemzetközi hálózatokhoz /pl. ISDS/ való kapcsolódással.

A záróközlemény arról is szólt, hogy további munka szükséges az adatfelvétel és az adatfeldolgozás szabványosítása területén. Ezt a munkát az IFLA és az ISO munkacsoportjai végzik. Sürgette ezeket a csoportokat, hogy munkájukat minél előbb fejezzék be. Kiemelte, hogy az ISO 2709-1973 szabványt felül kell vizsgálni, hogy megfeleljen mind a könyvtári, mind a dokumentációs igényeknek. Javasolta a nem hagyományos dokumentumok bibliográfiai adatainak szabványosítását is, nemzetközileg elfogadható, az 1961-es Párizsi Egyezményen alapuló elvek szerint.

/Liaison, 76.k. 10.sz. 1974.okt. p.66./